

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խմբագրական	3
Հայ Գիրքը Նորագոյն Մարտահրաւերներու Դիմաց	

ՅՕԴՈՒԱԾ-ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Սուրեն Դանիելեան	7
Արեւելահայ եւ Արեւմտահայ Մշակութային Համակարգերի Քննութեան Փորձը Յ. Օշականի Մաթիկ Մելիքխանեան Վէպում	
Սամուէլ Պողոսեան	55
Մարկ Սայքսի Դիրքորոշումը Հայերի եւ Հայկական Հարցի Վերաբերեալ	
Գրիգոր Աճեմեան	81
Ստալինեան Բռնադատութիւնները Հայաստանում եւ Սփիւռքահայ Մամուլը (Ակնարկ)	
Քնարիկ Աբրահամեան	113
Թումանեան-Խրախունի. «Մայր Գծի» Հոլովոյթում	
Վաչագան Գրիգորեան	131
Անհատականն Ու Հասարակականը Որպէս Փոխկապակցուած Իրողութիւններ Հրանտ Մաթեոսեանի «Նանա Իշխանուհու Կամուրջը» Վիպակում	

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Արսէն Շահինեան	165
Հայոց Վերջին Կայսրութեան Մնուկը Արաբական Գերիշխանութեան Պայմաններում	
Մայքըլ Դենիս Օ'Հարա	185
Ռուբինեան ԺԲ. Դարավերջի Խնդրայայտոյց Դանգ Մը եւ Անոր Վերածնունդի Ոճով Առեղծուածային Դիմանկարը	
Վլատիմիր Օսիփով	209
Սեւերու Հաւասարութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան Մէջ. Նկատուած Կարի՞ք, Թէ՞ Պարտադրուած Նախապայման	
Խաչիկ Տէր Դուկասեան	229
Հայոց Ցեղասպանութիւնը Միջազգային Օրակարգի Վրայ. Դիւանագիտական Ստանձնումի Հարցը	
Արտա Գեպէճեան	261
Արտայեզուական Ազդակներ Պէյրութի Հայ Գաղութի Լեզուապահպանման եւ Լեզուափոխութեան Մէջ	
Արփի Վարդումեան	283
Հայոց Միջնադարեան Զեռագրերը Երաժշտաբուժութեան Մասին (Ակնարկներ)	

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Մաքսիմ Եսատեան	299
<i>Յունարէնէ Լատիններէնի Թարգմանուած Աղբիւրներու Յունական Տարբերակը՝ Հայաստանի Քրիստոնէացման Մասին</i>	
Քորնէլ Նատի	309
<i>Վարդան Արք. Յունանեանի Թրանսլիվանիոյ Հայոց Մասին Հոռմ Գրած 1687 Թուակիր Երկու Անտիպ Նամակները</i>	
Մաթիաս Պիորնլունտ	321
<i>Յեղասպանութեան Մահն Ու Վերապրումը Գրառող Ականատես Միսիոնարը՝ Քարէն Մարի Փեթերսըն</i>	
Վարդան Մատթէոսեան	341
<i>Վահան Թոթովենցէն Ութը Անյայտ Նամակներ (1933-1936)</i>	
Կարինէ Ալեքսանեան	377
<i>Ալեքսանդրապոլի Գաւառը 1920ի Թուրք-Հայկական Պատերազմի Նախօրեակին</i>	
Ռուբէն Սահակեան	407
<i>Վանի Նահանգապետութեան Պատմութիւնից (Յունիս 14-Յուլիս 7-Յուլիս 25, 1915) Եւ Ա-Դօն</i>	
Զաւէն Մարդեան	431
<i>Ջանքեր՝ ՄԱԿի 30րդ Պարբերութեան Վերահաստատման Ուղղութեամբ</i>	
Միքիլան Սինասեան	467
<i>Յակոբ Օշականէն 3 Անտիպ Նամակ՝ Գէորգ Չագրեանին (1946-1947)</i>	

ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

Վահրամ Բալայեան	489
<i>Պետականութեան Վերականգնման Փորձերը Արցախում ԺԸ. Դարի Երկրորդ Կէսին</i>	
Մելանիա Բալայեան	497
<i>Արցախի Պետական Պատմաերկրագիտական Թանգարանի Զեռագործ Գորգերը Եւ Ազրբեջանական Նկրտումները (Ակնարկ)</i>	

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆՆԵՐ

Արծուի Բախչիմեան	511
<i>Յասմիկ Մարկոսեան, Էջեր՝ Հայկական Պալէի Պատմութենէն</i>	
Արթ Տաուն	517
<i>Արծուի Բախչիմեան, Հայաստան-Շուէտ Պատմական Եւ Մշակութային Յարաբերութիւններ</i>	

Ռուբեն Սաֆրաստեան	521
<i>Վարուժան Պողոսեան, Հայոց Յեղասպանութեան Առաջին Փուլը Յրանսիրական Պատմագրութեան Եւ Հասարակական-Քաղաքական Մտքի Գնահատմամբ (ԺԹ. Դարի Վերջ-Ի. Դարի Սկիզբ)</i>	
Վարդան Մատթեոսեան	526
<i>Արամ Հայկազ, Նամակներ, Կազմող՝ Մարգարիտ Խաչատրեան</i>	
Արծուի Բախչինեան	537
<i>Սիրանոյշ Գալստեան, Հայեացք Մեր Կինոյին. Պատմութիւնը Եւ Ներկան</i>	
Վարդի Քէշիշեան	544
<i>Վլադիմիր Բարխուդարեան, Մոսկուայի Եւ Պետերբուրգի Հայկական Գաղութների Պատմութիւն (XVIII դարի կէս-XX դարի սկիզբ)</i>	
Մարկ Նշանեան	568
<i>Համագորչնացումի Բարոյականութիւնը (Վարդան Մատթէսեանի Գրական-Բանասիրական Ուսումնասիրութիւններ Հատորին Առթիւ)</i>	

ՅՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հրանուշ Խառատեան	581
<i>Լուսաբեր Տէր-Ղեւոնդեանի Յուշերը Եղեռնի Մասին</i>	

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	589
Սիմոն Կրկեաշարեան (1923-2011), Երուանդ Սարգսեան (1913-2010), Անդրանիկ Չելեպեան (1922-2011), Լուսիկ Մաքսուդեան (1934-2011), Պարոյր Մուրադեան (1933-2011), Հրաչ Բարթիկեան (1927-2011), Նելլի Անանեան (1938-2011), Հայկ Գրիգորեան (1936-2011), Նիկողոս Թահմիզեան (1926-2011), Ռուբեն Ղազարեան (1940-2011)	

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

<i>Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի ԼԱ. Հատորի Շնորհանդէսը Պէյրութի Մէջ</i>	605
<i>Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Գրադարանին Կողմէ Զեռք Բերուած Գրականութեան Էւ Մամուլի Ցանկ (1 Յնր.-31 Դեկտ. 2011)</i>	613
Աշխատակիցներու Ուշադրութեան	637
Բովանդակութիւն	641

TABLE OF CONTENTS

Editorial	3
The Armenian Book Vis-à-vis New Challenges	

ARTICLES AND STUDIES

Souren Danielian	7
Experiencing the Examination of the Cultural Systems of Western and Eastern Armenian Literature in Hagop Oshagan's novel, <i>Matig Melikkhanian</i>	
Samvel Poghosyan	55
The British Diplomat Mark Sykes and the Armenian Question	
Grigor Atchemyan	81
The Stalinist Purges in Soviet Armenia and the Armenian Diaspora Newspapers	
Knarik Abrahamian	113
Hovhannes Tumanian and Zareh Khrakhuni: the Same "Mother Line" Track	
Vachagan Grigorian	131
Private and Public Human Issues as Intertwined Facts in Hrant Matevosian's Short Novel, Called "Nana Ishkhanuhu Gamurche" (Princesse Nana's Bridge)	

SCRUTINY

Arsen Shahinyan	165
The Birth of the Last Armenian Empire in the Context of Arab Suzerainty	
Michael Dennis O'Hara	185
A Late-12 th C. Enigmatic Roupenian Armenian Coin and its Renaissance-Style Portrait	
Vladimir Osipov	209
Gender Equality in Armenia: A Perceived Need or Imposed Conditionality?	
Khatchik DerGhougassian	229
The Armenian Genocide on the International Agenda: the Case for Diplomatic Engagement	
Arda Jebejian	261
Extralinguistic Determinants in Language Maintenance and Shift among Armenians in Beirut	
Arpi Vardumyan	283
Medieval Armenian manuscripts on Music-Therapy	

UNPUBLISHED DOCUMENTS

Maxime Yevadian	299
La Version Grecque d'Une Traduction Latine (du Grec!) sur la Christianisation de l'Arménie	
Kornél Nagy	309
Archbishop Vardan Hunanean's Two Unpublished Letters of 1687 to the Holy See on the Armenians in Transylvania	
Matthias Bjørnlund	321
Recording Death and Survival: Karen Marie Petersen, Missionary Witness to Genocide	
Vartan Matiossian	341
Eight Unpublished Letters of Vahan Totovents (1933-1936)	
Karine Aleksanyan	377
The Province of Alexandropol Prior to the 1920 Turkish-Armenian War	
Ruben Sahakyan	407
Aspects of the History of the Administration of Van (June 14-July 7-July 25, 1915) and A-Do	
Zaven Messerlian	431
Efforts Towards the Restoration of the 30 th Paragraph of the Study of the Question of the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (a preliminary UN Report Issued on June 25, 1973)	
Mihran Minasian	467
Three Unpublished Letters From Hagop Oshagan to Hagop Chakerian (1946-47)	

BRIEFINGS

Vahram Balayan	489
Attempts to Restore Statehood in Artsakh in the Second Half of the 18th century	
Melanya Balayan	497
The Handmade Carpets at the State Historical and Geological Museum of Artsakh and the Azeri Claims	

BOOK REVIEWS

Artsvi Bakhchinian	511
Asmik Markosyan, <i>Stranitsy Istorii Armyanskogo Baleta</i> (Pages from the History of the Armenian Ballet)	
Åke Daun	517
Artsvi Bakhchinian, <i>Armenia-Sweden: Historical and Cultural Relations</i>	

Rouben Safrastian	521
Varujan Poghosyan, <i>The Assessment of the First Stage of the Armenian Genocide in the French Socio-Political Milieu (late-19th-early 20th century)</i>	
Vartan Matiossian	526
Aram Haygaz, <i>Letters</i> , compiled by Margarit Khatchaterian	
Artsvi Bakhchinian	537
Siranoush Galestian, <i>A View to our Movie Production: Its Past and Present</i>	
Varty Keshishian	544
Vladimir Barkhutarian, <i>History of the Armenian Communities of Moscow and St. Petersburg (2nd half of XVIII Century-early XX century)</i>	
Marc Nchanian	568
The Morality of Contextualisation (on the occasion of Vartan Matiossian's book, <i>Literary-Philological Studies</i>)	

MEMOIRES

Hranush Kharatian	581
The Genocide Memoires of Lusaber Ter-Ghevondian	

NECROLOGY

	589
Simon Kerkyasharian (1923-2011), Yervant Sarkesian (1913-2010), Antranig Chelebian (1922-2011), Lusig Maksudian (1934-2011), Baruyr Muradian (1933-2011), Hratch Partigian (1927-2011), Nelli Ananian (1938-2011), Haig Krikorian (1936-2011), Nigoghos Tahmizian (1926-2011), Rupen Ghazarian (1940-2011)	

HAIGAZIAN UNIVERSITY

The Launching of the 31 st Volume of the <i>Haigazian Armenological Review</i> in Beirut	605
A List of Book and Periodical Acquisitions of the Haigazian University Derian Armenological Library – 2011	613
Note to Contributors	637
Table of Contents	641